

V I Lenin

Tal om hur folket bedras med paroller om frihet och jämlikhet, hållet den 19 maj 1919 på 1:a allryska kongressen om vuxenutbildning

Kamrater, låt mig i stället för att göra en bedömning av det nuvarande läget, vilket några av er tycks ha väntat idag, besvara de mest väsentliga politiska frågorna – naturligtvis inte bara teoretiska utan också praktiska – som vi nu ställs inför, som är kännetecknande för den sovjetiska revolutionens hela etapp och som framkallar flest tvister, flest angrepp från personer, som anser sig vara socialister, mest villrådighet hos personer, som anser sig vara demokrater och särskilt gärna och särskilt ofta sprider beskyllningar mot oss för att kränka demokratin. Jag tycker, att man alltför ofta, ja rentav ständigt får möta dessa allmänna politiska frågor i hela den nuvarande propagandan och agitationen, i hela den mot bolsjevismen fientliga litteraturen, naturligtvis för så vitt denna litteratur åtminstone lite grand höjer sig över alla borgerliga pressorgans simpla ljugande, förtal och skäll. Ifall vi tar den litteratur, som höjer sig åtminstone lite grand över detta, så tror jag att huvudfrågorna är förhållandet mellan demokrati och diktatur, den revolutionära klassens uppgifter under en revolutionär period, uppgifterna under övergången till socialism överhuvudtaget, arbetarklassens relationer till bönderna; jag tror att dessa frågor utgör den viktigaste grundvalen för dagens alla politiska debatter och att det, även om det ibland kan förefalla er innebära att man i någon mån frångår de omedelbara dagsfrågorna, likväl måste vara vår gemensamma huvuduppgift att klarlägga dessa frågor. Naturligtvis kan jag i ett kort referat inte alls göra anspråk på att täcka alla dessa frågor. Jag har valt ut några av dem och om dessa vill jag tala.

I

Den första fråga jag valt är frågan om svårigheterna i varje revolution, i varje övergång till ett nytt system. Om ni tittar lite närmare på de angrepp, som bolsjevikerna överöses med av personer, som anser sig vara socialister och demokrater – som exempel på sådana personer kan jag ta skribentgrupperna i Vsegda Vperjod! och Delo Naroda, tidningar som enligt min åsikt förbjudits med all rätt och i revolutionens intresse, tidningar vilkas representanter oftast tillgriper teoretisk kritik i sina attacker av en typ som alltför mycket motsvarar naturen hos sådana organ, vilka våra myndigheter betraktar som kontrarevolutionära – om ni tittar lite närmare på detta lägers angrepp mot bolsjevismen, så skall ni finna att bl a en sådan här beskyllning förekommer ständigt och jämt: ”Bolsjevikerna lovade bröd, fred och frihet åt er, det arbetande folket, men de gav er varken bröd eller fred eller frihet. De har bedragit er genom att överge demokratin.” Jag skall syssla särskilt med avvikelserna från demokratin. Nu skall jag ta upp den andra sidan av denna beskyllning: ”Bolsjevikerna lovade bröd, fred och frihet men bolsjevikerna har i själva verket fortsatt kriget, en särskilt grym och hård kamp, ett krig fört av alla imperialister och kapitalister i alla ententeländer, således alla de mest civiliserade och avancerade länderna – mot det utmattade, plågade efterblivna och uttröttade Ryssland.” Dessa beskyllningar finner ni, jag upprepar det, i var och en av de nämnda tidningarna, dem får ni höra i varje samtal med en borgerlig intellektuell, som naturligtvis inte tror att han är borgerlig. Dem får ni ständigt höra av varje småborgare. Och därför ber jag er att fundera litet på dessa beskyllningar.

Ja, bolsjevikerna har gjort revolution mot bourgeoisin, störtat den borgerliga regeringen med våld och brutit med den borgerliga demokratin alla traditionella vanor, löften och bud, de har utkämpat den bittraste och våldsammaste kamp, det bittraste och våldsammaste krig för att undertrycka de besittande klasserna – de har gjort detta för att befria Ryssland och därefter hela mänskligheten från den imperialistiska slakten och för att göra slut på alla krig. Ja,

bolsjevikerna gjorde revolution för att åstadkomma detta och har naturligtvis aldrig haft en tanke på att ge upp denna grundläggande huvuduppgift. Och lika otvivelaktigt är det, att försöken att ta sig ur denna imperialistiska slakt, att krossa bourgeoisins herravälde drev alla civiliserade stater att företa fälttåget mot Ryssland, ty detta är Frankrikes, Storbritanniens och Amerikas politiska program hur mycket de än må bedyra, att de har gett upp idén om intervention. Hur sådana som Lloyd George, Wilson och Clemenceau än må bedyra detta, hur de än må bedyra att de gett upp idén om intervention, så vet vi alla att de ljuger. Vi vet att de allierades krigsfartyg, som lämnat, tvingats lämna, Odessa och Sevastopol blockerar svartahavskusten och rentav vid Kertj beskjuter den del av Krim, där de frivilliga satt sig fast. De säger: ”Vi kan inte ge upp detta till er. Även om de frivilliga misslyckas med att klara av er, så kan vi likväl inte ge upp denna del av Krim, därför att ni i så fall blir herrar över Azovska sjön, skär av vår väg till Denikin och hindrar oss att försörja våra vänner.” Eller ta den offensiv som nu utvecklas mot Petrograd: igår kom det till strid mellan en av våra jagare och fyra av motståndarens jagare. Är det inte klart, att detta är en intervention? Deltar inte den brittiska flottan här? Sker inte detsamma i Archangelsk, i Sibirien? Det är ett faktum, att hela den civiliserade världen är på marsch mot Ryssland.

Man frågar sig, om vi inte sade emot oss själva, när vi uppmanade det arbetande folket till revolution genom att lova det fred men gav en förevändning för hela den civiliserade världen att företa ett fälttåg mot det svaga, uttröttade, efterblivna och ruinerade Ryssland? Eller är det de som har fräckheten att rikta en dylik förebråelse mot oss som råkat i motsättning till de elementära begreppen om demokrati och socialism? Det är frågan. För att presentera frågan i teoretisk, allmän form för er skall jag anställa en jämförelse. Vi talar om den revolutionära klassen, om folkets revolutionära politik, men jag föreslår er att ta en revolutionär individ. Låt oss exempelvis ta Tjernysjevskij och bedöma hans verksamhet. Hur skulle en fullständigt okunnig och obildad person bedöma den? Han skulle förmodligen säga: ”Tjaa, mannen förstörde sitt liv, hamnade i Sibirien och uppnådde ingenting.” Där har ni ett smakprov. Om vi fick höra en sådan reaktion från en helt främmande människa, skulle vi säga: ”I bästa fall kommer den från en hopplöst obildad person, som kanske inte kan rå för att han är så inskränkt, att han inte kan fatta den betydelse en revolutionär individs verksamhet har i revolutionära händelsers allmänna kedja eller också kommer den från en skurk, en reaktionens anhängare, som avsiktligt vill skrämja bort det arbetande folket från revolution.” Jag tog Tjernysjevskij som exempel, därför att oavsett vilken riktning personer som kallar sig socialister än må tillhöra, så kan det inte finnas några väsentliga meningsskiljaktigheter i bedömningen av denne individuella revolutionär. Alla kommer att instämma i att om en individuell revolutionär bedöms med tanke på hans utåt onyttiga, ofta ofruktbara offer och om man bortser från innehållet i hans verksamhet och sambandet mellan hans verksamhet och föregående och kommande revolutionärens verksamhet, om betydelsen av hans verksamhet bedöms på detta sätt, så beror det antingen på obildning och gränslös okunnighet eller ett illasinnat och hycklande försvar av reaktionens, förtryckets, utsugningens och klasstyraniet intressen. På denna punkt kan det inte finnas några meningsskiljaktigheter.

Nu ber jag er att i tankarna förflytta er från den individuella revolutionären till ett helt folks, ett helt lands revolution. Har någon bolsjevik någonsin förnekat, att revolutionen kan segra definitivt först då den griper kring sig till alla eller åtminstone några av de mest betydande avancerade länderna? Vi har alltid sagt detta. Har vi påstått, att det gick att utträda ur det imperialistiska kriget genom att helt enkelt sticka bajonetterna i marken? Jag tar avsiktligt just det uttryck som vi – både jag personligen och alla våra kamrater – ständigt använde i resolutioner, i tal och i tidningar under kerenskijperioden. Vi sade: det kan inte bli slut på kriget genom att bajonetterna sticks i marken; ifall det finns tolstojaner, som tror att det går, så kan

man bara beklaga dem som förryckta människor – och av dem kan man inte vänta sig något bättre.

Vi har sagt att utträde ur detta krig kan innebära ett revolutionärt krig. Detta sade vi från 1915 och senare, under kerenskijperioden. Naturligtvis är ett revolutionärt krig också ett krig, lika svårt, blodigt och plågsamt. Och när det blir en revolution i världsmåttstock framkallar det ofrånkomligen motstånd i samma världsmåttstock. När vi nu befinner oss i en situation, då alla civiliserade länder i världen drar i fält mot Ryssland, så får vi inte förundra oss över att fullständigt okunniga bönder beskyller oss för att bryta våra löften. Vi säger: något bättre kan man inte vänta av dem. På grund av deras fullständiga okunnighet, deras ytterliga obildning kan vi inte anklaga dem. Hur skall man i själva verket kunna kräva att en fullständigt okunnig bonde skall kunna förstå att det finns olika slags krig, att det finns rättmätiga och orättmätiga krig, progressiva och reaktionära krig, krig som förs av avancerade klasser och krig som förs av efterblivna klasser, krig för att stärka klassförtrycket och krig för att avskaffa det? För att förstå detta måste man känna till klasskampen, socialismens grundvalar och åtminstone lite grand av revolutionens historia. Detta kan vi inte fordra av en okunnig bonde.

Men när en person som kallar sig demokrat eller socialist går upp i en talarstol för att uttala sig offentligt, oavsett vad han kallar sig själv – mensjevik, socialdemokrat, socialist-revolutionär, sann socialist, anhängare av Berninternationalen, det finns alla möjliga namn, namn är billiga – och beskyller oss för att ”ha lovat fred och framkallat krig”, vilket svar skall han då få? Kan det antas, att han är lika okunnig som en obildad bonde, att han inte kan göra skillnad på olika slags krig? Kan det antas, att han inte förstår skillnaden mellan det imperialistiska kriget, som var ett rövarkrig och nu fullständigt avslöjats – efter Versaillesfreden kan endast personer som är helt oförmögna att resonera och tänka eller personer som är fullständigt blinda undgå att se att det var ett rövarkrig från båda håll – kan det antas, att det finns en enda elementärt bildad person, som inte begriper skillnaden mellan detta krig, ett rövarkrig, och vårt krig, som antar världsmåttstock därför att världsbourgeoisin förstått, att den avgörande striden mot den pågår? Något sådant kan vi inte anta. Och därför säger vi: var och en som gör anspråk på att kallas demokrat eller socialist av någon som helst schattering och som på ett eller annat sätt, direkt eller indirekt, sprider beskyllningar bland folket om att bolsjevikerna drar ut på inbördeskriget, vilket är ett svårt och plågsamt krig medan de lovat fred – den personen är en anhängare av bourgeoisin och vi kommer att svara honom och uppträda mot honom som mot Koltjak. Det är vårt svar. Det är det saken gäller.

Herrarna i Delo Naroda uttrycker förvåning och säger: ”Men vi är ju motståndare till Koltjak; vilken skriande orättfärdighet det är att förfölja oss.”

Det är mycket synd, mina herrar, att ni inte vill hålla er till logiken och inte vill förstå politikens enkla ABC, varav bestämda slutsatser måste dras. Ni försäkrar, att ni är motståndare till Koltjak. Jag tar tidningarna Vsegda Vperjod! och Delo Naroda och läser filisterresonemang av denna typ, dessa stämningar som i sådan grad förekommer bland de intellektuella, de dominerar bland de intellektuella. Jag säger att var och en av er, som sprider sådana beskyllningar bland folket, stöder Koltjak, därför att han inte förstår den elementära, grundläggande och för varje någorlunda bildad person begripliga skillnaden mellan det imperialistiska kriget, som vi brutit sönder, och inbördeskriget, som vi dragit på oss. Vi har aldrig dolt för folket, att vi tar denna risk. Vi spänner alla krafter för att besegra bourgeoisin i detta inbördeskrig och en gång för alla stoppa möjligheten till klassförtryck. Nej, det har aldrig förekommit och kan inte finnas en revolution som vore garanterad mot en lång och svår och kanske av de förfärligaste offer fylld kamp. Den som inte förmår skilja mellan de offer som görs under en revolutionär kamp, för att den skall segra, när alla besittande, alla kontrarevolutionära klasser kämpar mot revolutionen, den som inte förmår skilja mellan dessa offer och offren i utsugarnas rövarkrig är en representant för den mest extrema, okunnighet, och om honom måste sägas att han

måste läras ABC och att han måste få elementär undervisning innan han får vuxenutbildning, eller också är han representant för det värsta koltjakstödjande hyckleri, vad han än må kalla sig, oavsett under vilka namn han än må dölja sig. Och dessa beskyllningar mot bolsjevikerna är de vanligaste och ”gångbaraste”. Dessa beskyllningar är verkligen förknippade med breda arbetande massor, ty det är svårt för okunniga bönder att förstå detta. De lider av alla krig, oavsett varför detta krig förs. Jag blir inte överraskad när jag får höra okunniga bönder säga: ”Vi har fört krig för tsaren, vi har fört krig för mensjevikerna och nu skall vi till råga på allt föra krig för bolsjevikerna.” Jag blir inte förvånad över detta. Krig är verkligen krig, det för med sig svåra offer i all oändlighet. ”Tsaren sa att det var ett krig för frihet och frigörelse från förtryck, mensjevikerna sa att det var ett krig för frihet och frigörelse från förtryck och nu säger bolsjevikerna detsamma. Alla säger samma sak, hur skall vi få nån reda i det här?”

Hur skall verkligen en okunnig bonde få reda i detta? En sådan människa måste först skaffa sig elementär politisk grundkunskap. Men vad skall man säga om en person som tar till ord som ”revolution”, ”demokrati” och ”socialism”, som gör anspråk att använda dessa ord, att förstå dem? Han får inte jonglera med sådana begrepp, om han inte vill bli en politisk svindlare, ty skillnaden mellan två rövargrupper krig och ett krig, som förs av en förtryckt klass, vilken rest sig mot allt slags röveri, är en elementär, radikal och fundamental skillnad. Det handlar inte om att det ena eller andra partiet, den ena eller andra klassen, den ena eller andra regeringen sökt rättfärdiga kriget utan om krigets natur, dess klassinnehåll, vilken klass som för kriget, vilken politik som är materialiserad i kriget.

II

Från frågan om bedömningen av den tunga och svåra period, om vi nu upplever och som ofrånkomligen är sammankopplad med revolutionen, skall jag gå över till en annan politisk fråga, som även den ständigt och jämt kommer upp i alla diskussioner och ger upphov till förvirring. Det är frågan om att bilda block med imperialister, ingå ett förbund och en överenskommelse med imperialister.

I tidningarna har ni förmodligen mött namnet på socialistrevolutionären Volskij och, tror jag, även på en annan socialistrevolutionär, Svjatitskij, som på sistone skrivit också i *Izvestija* och framträtt med ett eget manifest. De anser sig just vara sådana socialistrevolutionärer, som omöjligt kan anklagas för att stödja Koltjak: de har lämnat Koltjak, de har lidit under Koltjak och genom att komma över till oss har de gjort oss en tjänst mot Koltjak. Det är riktigt. Men titta lite närmare på dessa medborgares resonemang, på hur de bedömer frågan om att bilda block med imperialister, om att ingå ett förbund eller en överenskommelse med imperialister. Jag hade tillfälle att lära känna deras resonemang när deras skrivelser konfiskerades av våra myndigheter som bekämpar kontrarevolutionen och när jag måste sätta mig in i deras papper för att korrekt kunna bedöma deras anknytning till Koltjak. De tillhör utan tvivel de bästa socialistrevolutionärerna. I deras skrivelser fann jag ett sådant här resonemang: ”Vad menar man? Man vill att vi skall ångra oss; man förväntar sig av oss att vi skall ångra oss. Aldrig, inte under några omständigheter! Vi har inget att ångra! Man anklagar oss för att vi varit med i ett block, en överenskommelse med ententen, med imperialisterna. Men ingick ni bolsjevikerna inte en överenskommelse med de tyska imperialisterna? Vad är Brestfreden för något? Är den inte en överenskommelse med imperialismen? Ni kom överens med den tyska imperialismen i Brest, vi ingick en överenskommelse med den franska imperialismen – vi är kvitt, vi har inget att ångra!”

Detta resonemang som jag fann i de av mig nämnda personernas och deras meningsfränders skrivelser, finner jag också när jag minns de av mig nämnda tidningarna, när jag söker sammanfatta intrycken av samtal med filistrar. Detta resonemang möter man ständigt. Detta är ett av de viktigaste politiska resonemang man har att göra med. Och därför ber jag er att

undersöka och analysera detta resonemang, att studera det teoretiskt. Vad innebär det? Har de rätt som säger: ”Vi demokrater och socialister var i block med ententen, ni var i block med Wilhelm, ni ingick Brestfreden – vi har inget att förebrå varandra, vi är kvitt?” Eller har vi rätt, då vi säger att de som inte i ord utan i handling visat sig ha ingått en överenskommelse med ententen mot den bolsjevikiska revolutionen är anhängare av Koltjak? Även om de må förneka detta hundratusentals gånger, även om de personligen har lämnat Koltjak och förklarat för hela folket att de är emot Koltjak, så är de anhängare av Koltjak innerst inne, ifråga om hela innehållet och betydelsen av sina resonemang och gärningar. Vem har rätt? Det är en grundfråga i revolutionen och man måste reflektera över den.

För att bringa klarhet i denna fråga skall jag tillåta mig att göra en jämförelse, men den här gången inte med en individuell revolutionär utan med en individuell kälkborgare. Föreställ er, att banditer omringar er bil och sätter en revolver mot huvudet på er. Föreställ er, att ni efter detta överlämnar era pengar och vapen till banditerna och låter dem ge sig iväg med bilen. Vad står på? Ni har gett banditerna vapen och pengar. Det är ett faktum. Föreställ er nu, att en annan medborgare gav banditerna vapen och pengar för att delta i dessa banditers angrepp mot fredliga medborgare.

I båda fallen föreligger en överenskommelse. Om den är skriftlig eller muntlig, det är oväsentligt. Man kan föreställa sig att en person tigande lämnar ifrån sig sin revolver, sina vapen och sina pengar. Innehållet i överenskommelsen är klart. Han säger till banditerna: ”Jag ger dej revolvren, vapnen och pengarna, och du ger mej möjlighet att slippa ifrån ditt angenäma sällskap.” (*Skratt*) En överenskommelse föreligger. På precis samma sätt är det möjligt, att en tyst överenskommelse ingås av en person, som lämnar ifrån sig vapen och pengar till banditerna för att de skall kunna råna andra och som därefter får en del av bytet. Det är också en tyst överenskommelse.

Jag frågar er nu om det finns en någorlunda bildad person, som inte kan se skillnaden mellan de båda överenskommelserna. Ni kommer att säga, att om det verkligen finns en person, som inte kan skilja den ena överenskommelsen från den andra och som säger, att ”du gav vapen och pengar åt banditerna, så låt därför bli att anklaga andra för banditism; vad rätt har du efter detta att anklaga någon för banditism?” – så måste denna person vara en idiot. Om ni möter en sådan någorlunda bildad person, så måste ni erkänna, eller i varje fall erkänner 999 av 1 000, att han inte är vid sina sinnens fulla bruk och det inte går att resonera vare sig om politiska eller ens kriminella ämnen med en sådan person.

Jag ber er nu att rikta era tankar från detta exempel till jämförelsen mellan Brestfreden och överenskommelsen med ententen. Vad innebar Brestfreden? Innebar inte detta en våldshandling av banditer, som hade attackerat oss då vi hederligt föreslog fred och sedan vi hade föreslagit alla folk att störta sin egen bourgeoisie? Det skulle ha varit löjligt, ifall vi hade börjat med att störta den tyska bourgeoisin! Vi avslöjade detta fördrag inför hela världen som det värsta plundrar- och roffarfördrag, vi brännmärkte det och vägrade först rentav att underteckna denna fred, eftersom vi räknade med de tyska arbetarnas bistånd. Men då våldsvarkarna satte revolvren mot huvudet på oss, sade vi: ta vapnen och pengarna, vi kommer senare att göra upp räkningen med er med andra medel. Vi vet att den tyska imperialismen har en annan fiende, som blinda inte märkt, nämligen de tyska arbetarna. Kan denna överenskommelse med imperialismen jämföras med den överenskommelse som demokrater, socialister och socialistrevolutionärer – skratta inte, ju radikalare namnet är, desto mer klingar det – ingick med ententen om att bekämpa det egna landets arbetare? Men så låg ju saken till och gör så alltjämt. Den mest inflytelserika delen av de i Europa kända mensjevikerna och socialistrevolutionärerna lever ju också nu utomlands och de ingår också nu en överenskommelse med ententen. Jag vet inte om denna överenskommelse är skriftlig eller ej; förmodligen är den inte skriftlig, klyftiga personer gör sådana saker i tysthet. Men det är klart, att det

finns en sådan överenskommelse, eftersom man gör så mycket väsen av dem, ger dem pass och skickar ut telegram över hela världen om att Axelrod hållit ett tal i dag, att Savinkov eller Avksentiev kommer att göra det i morgon och Bresjkovskaja i övermorgon. Är inte detta en överenskommelse, även om det är en tyst sådan? Men är detta samma överenskommelse med imperialisterna som vi ingick? Till det yttre liknar den vår lika mycket som en handling av en person som lämnar ifrån sig vapen och pengar till banditer liknar varje handling av detta slag, oavsett dess syfte och natur, oavsett varför jag lämnar pengar och vapen till banditer. Om jag gjort det för att slippa ifrån banditerna när de angriper mig och när jag försatts i en situation där de kommer att döda mig, om jag inte ger dem revolvern. Eller om jag ger banditerna vapen och pengar till ett rån, som jag känner till och där jag skall få del i bytet.

”Jag kallar naturligtvis detta för Rysslands befrielse från våldsverkarnas diktatur, jag är givetvis demokrat därför att jag stöder den för alla kända sibiriska eller archangelska demokratin och jag kämpar givetvis för en konstituerande församling. Våga inte misstänka mig för något ont. Och även om jag gör en tjänst åt banditerna, de brittiska, franska och amerikanska imperialisterna, så gör jag detta för demokratin, konstituerande församlingen, folkmakten, enheten mellan befolkningens arbetande klasser och störtandet av våldsverkarna, usurpatörerna, bolsjevikerna!”

Detta är naturligtvis högst ädla mål. Men har inte var och en som sysslar med politik hört, att politiken inte bedöms efter uttalanden utan efter det reella klassinnehållet? Vilken klass tjänar du? Om man ingått en överenskommelse med imperialisterna, deltar man då i imperialistisk banditism eller inte?

I mitt Brev till de amerikanska arbetarna¹ påpekade jag bl a, att när det amerikanska revolutionära folket på 1700-talet kämpade för att frigöra sig från England, när det utkämpade ett av de första och största verkliga befrielsekrigen i mänsklighetens historia, ett av de få verkligt revolutionära krigen i mänsklighetens historia, så ingick det stora revolutionära amerikanska folket under sin befrielsekamp en överenskommelse med den spanska och franska imperialismens banditer, en imperialism som den gången hade kolonier i Amerika, vilka låg i detta folks grannskap. I förbund med dessa banditer slog det engelsmännen och befriade sig från dem. Har det någonsin funnits någorlunda bildade människor på jorden, har ni någonsin sett sådana socialister, socialistrevolutionärer, representanter för demokratin eller vad de än må kalla sig – även mensjeviker – som offentligt vågat anklaga det amerikanska folket för detta och säga att det åsidosatte demokratis, frihetens osv principer? En sådan narr har ännu inte fötts. Men nu finns det hos oss dylika personer, som ger sig själva sådana namn och rentav gör anspråk på att de skall tillhöra samma international som vi och att det enbart är ett bolsjevikiskt fuffens – och alla vet att bolsjevikerna är fiffelare – ifall de organiserar en egen kommunistisk international och inte vill gå tillsammans med den goda, gamla, för alla gemensamma, enade Berninternationalen!

Och det finns personer, som säger: ”Vi har inget att ångra. Ni träffade en överenskommelse med Wilhelm, vi med ententen – vi är kvitt!”

Jag påstår att ifall dessa personer har elementär politisk bildning, så är de anhängare till Koltjak, oavsett hur mycket de personligen än förnekar detta, oavsett hur utleda de personligen är på Koltjak, oavsett hur de personligen har lidit under Koltjak och trots att de har gått över till vår sida. De är anhängare till Koltjak, eftersom man omöjligen kan föreställa sig, att de inte begriper skillnaden mellan en nödtvungen överenskommelse i kampen mot utsugarna – sådana överenskommelser som de utsugna klasserna ofta varit tvungna att ingå under revolutionens hela historia – och en överenskommelse som ingåtts och ingås av de mest

¹ Se [Brev till de amerikanska arbetarna](#)

inflytelserika representanterna för våra kvasidemokrater, representanter för våra ”socialistiska” intellektuella, som delvis i går ingått och delvis i dag ingår en överenskommelse med den internationella imperialismens banditer och rövare mot en del – så säger de – mot en del av de arbetande klasserna i sitt eget land. Dessa personer är anhängare till Koltjak och ingen annan hållning är tillåtlig gentemot dem än den medvetna revolutionären måste ha gentemot anhängare av Koltjak.

III

Och nu går jag över till nästa fråga, frågan om inställningen till demokratin i allmänhet.

Jag har redan påpekat, att demokraterna och socialisterna anför demokratin som det vanligaste sättet att rättfärdiga, det vanligaste sättet att försvara sina politiska ståndpunkter mot oss.

Den mest bestämde representanten för denna ståndpunkt i den europeiska litteraturen är som ni naturligtvis vet Kautsky, Andra internationalens ideologiske ledare och alltjämt medlem av Berninternationalen. ”Bolsjevikerna har valt en metod som åsidosätter demokratin, bolsjevikerna har valt diktaturmetoden och därför är deras sak orättfärdig”, säger han. Detta argument har figurerat tusentals och miljontals gånger överallt och dyker ständigt upp i all press, inklusive de av mig nämnda tidningarna. Det upprepas ständigt av alla intellektuella och upprepas ibland halvt medvetet också i källborgarens argumentation. ”Demokrati innebär frihet, innebär jämlikhet, innebär att majoriteten avgör. Vad kan vara högre än frihet, jämlikhet och majoritetsbeslut! Eftersom ni bolsjeviker avvikit från detta och rentav varit fräcka nog att öppet säga att ni står över frihet, jämlikhet och majoritetsbeslut, så skall ni inte förvåna och beklaga er över att vi kallar er usurpatorer och våldsverkare!”

Vi är inte det minsta förvånade över detta, därför att vi framför allt önskar klarhet och endast räknar med att den avancerade delen av det arbetande folket verkligen skall bli medveten om sin ställning. Ja, vi har sagt och säger hela tiden i vårt program, i partiprogrammet, att vi inte skall låta oss vilseföras av sådana vackert klingande paroller som frihet, jämlikhet och majoritetsvilja och att vi skall betrakta dem som kallar sig demokrater, anhängare av ren demokrati, anhängare av konsekvent demokrati och som direkt eller indirekt ställer upp den mot proletariats diktatur såsom hantlangare åt Koltjak.

Låt oss undersöka, ty undersöka måste man. Består verkligen de rena demokraternas skuld i att de predikar ren demokrati, försvarar den mot usurpatorerna, eller består deras skuld i att de ställer sig på de besittande klassernas sida, på Koltjaks sida?

Låt oss börja vår undersökning med frågan om frihet. För varje revolution, vare sig den är socialistisk eller demokratisk, är friheten otvivelaktigt en ytterst väsentlig paroll. Men vårt program förklarar, att om friheten strider mot arbetets frigörelse från kapitalets ok, så är den ett bedrägeri. Och var och en av er som har läst Marx – och jag tror även var och en som läst åtminstone en populär framställning av Marx’ teorier – vet, att Marx just ägnade större delen av sitt liv, större delen av sina litterära arbeten, större delen av sina vetenskapliga undersökningar åt att förlöjliga frihet, jämlikhet och majoritetsvilja och alla dessa Benthams, som skrev så vackert om dessa saker, och åt att bevisa, att dessa fraser var en skärm för varuägarens, kapitalets frihetsintressen, en frihet som varuägarna använder för att förtrycka de arbetande massorna.

För närvarande, då saken gått så långt som till störtande av kapitalet i hela världen, eller åtminstone i ett land, i detta historiska ögonblick då de förtryckta arbetande klassernas kamp för att helt störta kapitalet, för att helt avskaffa varuproduktionen träder i förgrunden, så säger vi till alla som i denna politiska situation talar om ”frihet” i allmänhet och som i denna frihets namn går emot proletariats diktatur att han enbart bistår utsugarna, att han är anhängare till dem, därför att frihet är ett bedrägeri, ifall den inte underställs intressena att frigöra arbetet

från kapitalets ok, vilket vi direkt förklarar i vårt partiprogram. Kanske detta är överflödigt med tanke på programmets yttre uppbyggnad, men detta är det mest fundamentala med tanke på hela vår propaganda och agitation, med tanke på den proletära kampens och den proletära maktens grundvalar. Vi vet utmärkt väl, att vi måste kämpa mot världskapitalet; vi vet utmärkt väl, att världskapitalet på sin tid stod inför uppgiften att skapa frihet, att det kastade av sig det feodala slaveriet, att det skapade borgerlig frihet. Vi vet utmärkt väl att detta var ett världshistoriskt framsteg. Och vi förklarar, att vi är emot kapitalism i allmänhet, mot republikansk kapitalism, mot demokratisk kapitalism, mot fri kapitalism och naturligtvis vet vi, att den kommer att höja frihetens fana mot oss. Och vi har ett svar till den. Vi har ansett det nödvändigt att ge detta svar i vårt program: varje frihet är ett bedrägeri, om den strider mot intressena att frigöra arbetet från kapitalets förtryck.

Men kanske detta inte är fallet? Kanske det inte finns någon motsättning mellan frihet och arbetets frigörelse från kapitalets förtryck? Kasta en blick på alla västeuropeiska länder ni har besökt eller i varje fall läst om. Varje bok ni läser beskriver deras system som det friaste systemet. Och nu har dessa civiliserade västländer – Frankrike, Storbritannien, Amerika – höjt denna fana, de går emot bolsjevikerna ”i frihetens namn”. Först häromdagen – franska tidningar når oss nu sällan, därför att vi är helt inringade, men radiomeddelanden når fram, det är i alla fall omöjligt att ockupera luften, vi kan ta in utländska radiostationer – häromdagen fick jag möjlighet att läsa ett radiomeddelande som sänts ut av den franska rövarregeringen: Frankrike, som bekämpar bolsjevikerna och stöder deras motståndare, är liksom tidigare troget sitt ”höga frihetsideal”. Vi möter detta vid varje steg, detta är den allmänna tonen i polemiken mot oss.

Men vad menar de med frihet? Med frihet menar dessa civiliserade fransmän, briter och amerikaner t ex församlingsfrihet. Författningen måste innehålla en bestämmelse om ”församlingsfrihet för alla medborgare”. ”Detta är frihetens innehåll, detta är dess viktigaste uttrycksform”, säger de. ”Men ni bolsjevikar har kränkt församlingsfriheten.”

Ja, svarar vi, er frihet, herrar engelsmän, fransmän och amerikaner, är ett bedrägeri, ifall den strider mot arbetets frigörelse från kapitalets ok. Ni har glömt en småsak, mina civiliserade herrar. Ni har glömt att er frihet är inskriven i en författning, som *sanktionerar privategendomen*. Det är den springande punkten.

I er författning står friheten inskriven sida vid sida med privategendomen. Att ni erkänner församlingsfriheten är naturligtvis ett ofantligt framsteg jämfört med feodalsystemet, med medeltiden och livegenskapen. Detta har erkänts av alla socialister, då de använde denna frihet i det borgerliga samhället för att lära proletariatet hur det skall kasta av sig kapitalismens ok.

Men er frihet är så beskaffad, att den är en frihet på papperet, men inte i verkligheten. Det betyder, att om det i stora städer finns stora salar som den här, så tillhör de kapitalister och godsägare och kallas exempelvis ”adelsförsamling”. Ni kan samlas fritt, medborgare i Ryska demokratiska republiken, men kom ihåg att detta är privategendom och ni får vara så goda och respektera privategendomen, annars blir ni bolsjevikar, brottslingar, rövare, plundrare och fiffflare. Men vi säger: ”Vi ska ändra på allt det här. Vi ska först göra denna ‘adelsförsamlingens’ byggnad till arbetarorganisationernas byggnad och sedan börja tala om församlingsfrihet.” Ni anklagar oss för att kränka friheten. Men vi förklarar, att all frihet är ett bedrägeri, om den inte underordnas intressena att frigöra arbetet från kapitalets förtryck. Den i alla borgerliga republikers författningar inskrivna församlingsfriheten är ett bedrägeri, ty för att samlas i ett civiliserat land, som i alla fall inte avskaffat vintern och inte ändrat på klimatet, är det nödvändigt att ha samlingslokaler, och de bästa byggnaderna är privategendom. Först skall vi lägga beslag på de bästa byggnaderna och sedan börja tala om frihet.

Vi säger, att församlingsfrihet för kapitalisterna är ett oerhört brott mot det arbetande folket, är församlingsfrihet för kontrarevolutionärer. Vi säger till herrar borgerliga intellektuella, till herrar demokratianhängare: ni ljuger, när ni kastar en anklagelse för att kränka friheten i ansiktet på oss! När era borgerliga stora revolutionärer gjorde revolution i England 1649 och i Frankrike 1792-93 gav de inte rojalisterna någon församlingsfrihet. Den franska revolutionen har kallats den stora just därför att den inte led av den slapphet, den ofullgångenhet och det frasmakeri som var utmärkande för många av revolutionerna 1848 utan den var en effektiv revolution, som efter att ha störtat rojalisterna helt krossade dem. Detsamma kommer vi att göra med herrar kapitalister, ty vi vet att om det arbetande folket skall kunna kasta av sig kapitalets ok måste kapitalisterna fråntas församlingsfrihet; deras ”frihet” måste avskaffas eller kringskäras. Detta kommer att bidra till att frigöra arbetet från kapitalets förtryck; det kommer att bidra till verklig frihet, då det inte kommer att finnas byggnader, där det bor en enskild familj och som är i enskild ägo, tillhör godsägare, kapitalister eller något aktiebolag. När den tiden kommer, när folk har glömt att offentliga byggnader kunde vara någons egendom, då kommer vi att vara för full frihet. När det bara kommer att finnas arbetande människor i världen och när folk har glömt, att någon kan vara samhällsmedlem utan att arbeta – detta kommer inte att ske så snart och herrar borgare och herrar borgerliga intellektuella är skyldiga till att det drar ut på tiden – då kommer vi att vara anhängare av församlingsfrihet för envar, men nu är församlingsfrihet en församlingsfrihet för kapitalister och kontrarevolutionärer. Vi kämpar mot dem, vi gör motstånd mot dem och förklarar att vi upphäver denna frihet.

Vi drar ut i strid – detta är innebörden i proletariats diktatur. Förbi är den naiva, utopiska, fantastiska, mekaniska och intellektuella socialismens tider, då man inbillade sig, att det var tillräckligt att övertyga majoriteten, att det var tillräckligt att måla en vacker tavla av ett socialistiskt samhälle för att övertala majoriteten att bli socialister. Förbi är de tider, då det gick att underhålla sig själv och andra med dessa barnsliga amsagor. Marxismen, som erkänner klasskampens nödvändighet, säger att mänskligheten inte kan nå fram till socialism på annat sätt än via proletariats diktatur. Diktatur är ett brutalt, tungt, blodigt och plågsamt ord, och sådana ord hasplar man inte ur sig hur som helst. Socialisterna framför denna paroll därför att de vet att utsugarklassen kommer att ge upp först efter en desperat och skoningslös kamp och att den kommer att försöka dölja sitt herravälde med allehanda vackra ord.

Församlingsfrihet – vad kan vara ett högre och bättre ord än detta! Är utveckling av det arbetande folket och dess medvetenhet tänkbar utan församlingsfrihet? Är mänsklighetens grundvalar tänkbara utan församlingsfrihet? Men vi säger, att församlingsfriheten enligt Storbritanniens och Förenta staternas författningar är ett bedrägeri, därför att den fjättrar de arbetande massornas händer under hela övergången till socialism; den är ett bedrägeri därför att vi utmärkt väl vet att bourgeoisin kommer att göra allt den kan för att störta denna makt, som är till en början så ovanlig och så ”monstruös”. De som reflekterat över klasskampen och har en någorlunda konkret och klar uppfattning om relationerna mellan arbetare i uppror och bourgeoisin, som störtats i ett land men inte i alla och som just därför att den inte störtats överallt kommer att kasta sig in i kampen med större raseri, de kommer att instämma i att det inte kan förhålla sig annorlunda.

Det är just sedan bourgeoisin störtats som klasskampen antar sina hårdaste former. Och vi har ingen användning av demokrater och socialister, som bedrar sig själva och därefter också andra genom att säga: när bourgeoisin störtats, är striden över. Striden är inte över, den har bara börjat, därför att bourgeoisin ännu inte funnit sig i tanken att den störtats. Alldeles före Oktoberrevolutionen låtsades den vara mycket vänlig och mycket älskvärd. Det gjorde också Miljukov, Tjernov och skribenterna i Novaja Zjizn. De sade på skämt: ”Nåväl, herrar bolsjeviker, var så snälla och bilda en regering, ta makten själva ett par veckor, det skulle bli

oss till stor hjälp!” Det är just vad Tjernov skrev å socialistrevolutionärernas vägnar, vad Miljukov skrev i Retj och vad den halvmensjevnikiska Novaja Zjizn skrev. De skämtade, därför att de inte tog saken på allvar. Men nu har de sett, att saken blivit allvarlig och herrar brittiska, franska och schweiziska borgare, som trott att deras ”demokratiska republik” var en rustning, som skyddade dem, de har sett och förstått att saken tagit en allvarlig vändning, och nu beväpnar de sig allesammans. Om ni bara kunde se vad som pågår i det fria Schweiz, hur bokstavligt talat varje borgare där beväpnar sig, hur de sätter upp ett vitt garde, emedan de vet att frågan nu gäller att behålla sina privilegier, som gör att de kan hålla miljoner människor i slaveri. Nu har kampen antagit världsomspännande dimensioner och därför ställer sig var och en som uppträder mot oss med ord som ”demokrati” och ”frihet” på de besittande klassernas sida och bedrar folket, ty det förstår inte att frihet och demokrati hittills varit frihet och *demokrati för de besittande* och endast smulor från deras bord åt de egendomslösa.

Vad är församlingsfrihet för något, då de arbetande människorna är underkuvade av det kapitalistiska slaveriet och av arbetet för kapitalet? Den är ett bedrägeri och för att uppnå frihet för det arbetande folket är det till att börja med nödvändigt att övervinna utsugarnas motstånd, och om jag skall kunna klara motståndet från en hel klass, så är det klart att jag inte kan utlova frihet, jämlikhet eller majoritetsbeslut åt denna klass.

IV

Jag övergår nu från frihet till jämlikhet. Här är frågan ännu mer komplicerad. Här möter vi en ännu allvarligare fråga, som framkallar stora meningsskiljaktigheter och är ännu mer brännande.

Revolutionen störtar under sin gång den ena utsugarklassen efter den andra. Den sopade först bort monarkin och förstod med jämlikhet endast en vald regering, en republik. På sin fortsatta väg sopade den bort godsägarna och ni vet, att hela kampen mot medeltida förhållanden, mot feodalismen försiggick under parollen om ”jämlikhet”. Alla är lika oavsett stånd, alla är lika, både miljonären och fattigslappen. Det var vad de största revolutionärerna under den period som har gått till historien som den stora franska revolutionens period sade, tänkte och uppriktigt trodde på. Revolutionen mot godsägarna gick under parollen om jämlikhet och med jämlikhet menade man att miljonären och arbetaren skulle ha lika rättigheter. Revolutionen gick vidare. Den sade, att ”jämlikhet” – vi har inte specificerat detta i vårt program, ty man kan inte upprepa samma sak i all oändlighet; det är lika klart som det vi sade om frihet – är ett bedrägeri om den strider mot arbetets frigörelse från kapitalets förtryck. Det är vad vi säger och det är absolut sant. Vi säger att en demokratisk republik med dagens jämlikhet är en lögn, ett bedrägeri; här finns det inte och kan det inte finnas någon jämlikhet. Den förhindras av äganderätten till produktionsmedel, pengar och kapital. Det går att med en gång avskaffa äganderätten till rika byggnader, det går att relativt snabbt konfiskera kapital och produktionsmedel. Men försök att upphäva den privata äganderätten till pengar.

Pengar är ju hopsamlad samhällelig rikedom, hopsamlat samhälleligt arbete. Pengar är ett bevis på att ägaren kan ta tribut från alla arbetande människor. Pengar är en rest av gårdagens utsugning. Det är vad pengar är. Kan de avskaffas med en gång? Nej. Redan före den socialistiska revolutionen skrev socialisterna, att pengarna inte kan avskaffas med en gång, och våra erfarenheter bekräftar detta. Det krävs avsevärda tekniska och, vilket är betydligt svårare och betydligt viktigare, organisatoriska framsteg innan pengarna kan avskaffas och till dess får vi stanna vid jämlikhet i ord, i författningen. Vi måste dröja kvar i en situation, där var och en med pengar har faktisk rätt att utsuga. Vi har inte kunnat avskaffa pengarna med en gång. Vi säger: pengarna kommer att finnas kvar tills vidare och de kommer att finnas kvar ganska länge under övergångsperioden från det gamla kapitalistiska samhället till det nya

socialistiska. Jämlikhet är ett bedrägeri, ifall den strider mot intressena att frigöra arbetet från kapitalets förtryck.

Engels hade tusenfalt rätt, då han skrev, att jämlikhetsbegreppet är den absurdaste och stupidaste fördom om inte klasserna avskaffas. Borgerliga professorer har försökt använda jämlikhetsbegreppet som grund för att beskylla oss för att vilja göra alla människor lika. De har själva hittat på denna absurditet och sökt pådyvla socialisterna den. Men i sin okunnighet har de inte känt till att socialisterna – och just den moderna vetenskapliga socialismens grundare, Marx och Engels, har sagt att jämlikhet är en tom fras, om man inte med jämlikhet menar att klasserna avskaffas. Vi vill avskaffa klasserna och i denna mening är vi anhängare av jämlikhet. Men att ge sken av att vi kommer att göra alla människor lika är rena rama nonsens och ett dumt påhitt av en intellektuell, som ibland medvetet vrider och vänder på ord utan innehåll – han må sedan kalla sig skriftställare, vetenskapsman eller något annat.

Vad vi säger är att vårt mål är jämlikhet och med detta menar vi att klasserna skall avskaffas. Då måste också klasskillnaden mellan arbetare och bönder avskaffas. Just detta är vårt mål. Ett samhälle, där klasskillnaden mellan arbetare och bönder finns kvar, är inget kommunistiskt, inget socialistiskt samhälle. Om ordet socialism tolkas i en viss mening, kan det naturligtvis kallas socialistiskt, men det blir rena sofisteriet, en tvist om ord. Socialism är kommunismens första stadium, men det lönar sig inte att tvista om ord. En sak är klar och det är att så länge klasskillnaden finns kvar mellan arbetare och bönder, kan vi inte tala om jämlikhet, utan att akta oss för att gjuta bourgeoisins vatten på kvarnen. Bönderna är den patriarkaliska epokens klass, en klass som i årtionden och århundraden fostrats i slaveri, och under alla dessa årtionden har bonden existerat som en *småägare*, först underordnad andra klasser och sedan formellt fri och likställd, men som *ägare och innehavare av livsmedel*.

Här kommer vi till den fråga, som väcker mest ogillande hos våra fiender, som framkallar mest tvivel hos oerfarna och tanklösa personer och som framför allt skiljer oss från dem som vill räkna sig som demokrater och socialister och som är förnärmade på oss därför att vi inte anser dem vara det utan betecknar dem som anhängare av kapitalisterna, kanske av okunnighet, men i alla fall anhängare av kapitalisterna.

På grund av sitt levnadssätt, sina produktionsförhållanden, sina levnadsförhållanden och ekonomiska förhållanden är bonden till hälften arbetande människa och till hälften spekulant.

Detta är ett faktum. Och man kan inte komma ifrån detta faktum, så länge pengarna och utbytet inte är avskaffade. Men för det krävs årtal och återigen årtal av stabilt proletärt herravälde, därför att endast proletariatet är i stånd att besegra bourgeoisin. När man säger till oss, att ”ni har kränkt jämlikheten, ni har kränkt jämlikheten inte bara för utsugarna – detta skulle jag nog kanske kunna instämma i, förklarar någon socialistrevolutionär eller mensjevnik som inte förstår vad han talar om – men ni har kränkt arbetarnas och böndernas jämlikhet, kränkt ‘arbetsdemokratins’ jämlikhet, ni är förbrytaren så svarar vi: ”Ja, vi har kränkt jämlikheten mellan arbetare och bönder och vi hävdar att ni, som går in för denna jämlikhet, är anhängare till Koltjak.” Jag läste nyligen en utmärkt artikel av kamrat Germanov i *Pravda*, där han tog upp teser av medborgare Sjer, en av de mest ”socialistiska” av de mensjevnikiska socialdemokraterna. Dessa teser framlades i en av våra kooperativa organisationer och är av det slaget, att de förtjänar att ingraveras på en tavla och hängas upp i varje volosts exekutivkommitté med underskriften: ”Detta är Koltjaks man.”

Jag vet mycket väl, att medborgare Sjer och hans meningsfränder kommer att kalla mig bakdantare för detta, och kanske något ännu värre. Likväl inbjuder jag personer, som har lärt sig den politiska ekonomins och politikens ABC att noggrant undersöka vem som har rätt och vem som har fel. Medborgare Sjer säger, att sovjetmaktens livsmedelspolitik och överhuvudtaget ekonomiska politik är helt oduglig och att det är nödvändigt att till en början så

småningom och senare i ökande grad gå över till fri handel med livsmedel och till tryggnad av privategendomen.

Jag säger, att detta är Koltjaks ekonomiska program, hans ekonomiska grundval. Jag påstår, att den som läst Marx, och då särskilt första kapitlet i *Kapitalet*, att den som läst t ex Kantskys populära framställning av Marx' idéer, betitlad *Karl Marx' ekonomiska teorier*, måste dra slutsatsen att i en situation då proletariats revolution mot bourgeoisin pågår, då godsägarnas och kapitalisternas egendom avskaffas, då det av fyra års imperialistiskt krig ruinerade landet svälter, är fri handel med spannmål i verkligheten en frihet för kapitalisterna, en frihet att återupprätta kapitaliets makt. Detta är Koltjaks ekonomiska program, ty Koltjak lever inte i ett lufttomt rum.

Det är tämligen dumt att förebrå Koltjak endast för hans grymheter mot arbetarna och t o m för att han låtit piska lärarinnor för att de sympatiserat med bolsjevikerna. Detta är ett vulgärt försvar av demokratin, detta är dumma anklagelser mot Koltjak. Koltjak agerar med de medel han har i sin hand. Men vad är hans ekonomiska grundval? Hans grundval är handelsfrihet, det är den han går in för och alla kapitalister stöder honom *för detta*. Men ni säger: "Jag har lämnat Koltjak, jag är ingen anhängare av honom." Detta länder dig naturligtvis till heder, men det bevisar ännu inte, att du mellan axlarna har ett huvud som kan tänka. Så svarar vi dessa personer, utan att på minsta sätt ta heder och ära av de socialistrevolutionärer och mensjeviker, som lämnat Koltjak, då de upptäckt att han är en våldsvärkare. Men om en sådan person i ett land, som utkämpar en desperat kamp mot Koltjak, fortsätter att kämpa för "arbetsdemokratis jämlikhet", för frihet att driva handel med spannmål – så är han Koltjaks man, han förstår bara inte saker och ting, han förstår inte att resonera följdriktigt.

Grundvalen för Koltjak – det spelar ingen roll om han heter Koltjak eller Denikin, deras uniformer är olika men deras natur densamma – är att han, sedan han erövrat ett spannmålsrikt område, där tillåter fri handel med spannmål och *frihet att återupprätta kapitalismen*. Detta har varit fallet i alla revolutioner och så kommer det att bli hos oss, om vi överger proletariats diktatur för den "frihet" och den "jämlikhet" som proklamerats av herrar demokrater, socialistrevolutionärer, vänstermensjeviker osv, ibland även anarkister – namnen är många. I Ukraina väljer nu varje band ett namn, det ena friare än det andra, det ena mer demokratiskt än det andra, och i varje ujezd finns det ett band.

"Advokaterna för de arbetande böndernas intressen", mestadels socialistrevolutionärer, dukar upp jämlikhet mellan arbetare och bönder för oss. Andra, som medborgare Sjer, har studerat marxism men begriper i alla fall inte, att det inte kan finnas någon jämlikhet mellan arbetare och bönder under övergångsperioden från kapitalism till socialism och att de som utlovar sådan jämlikhet måste betraktas som förespråkare för Koltjaks program, även om de gör detta ovetande. Jag påstår, att var och en som reflekterar över ett lands, i synnerhet ett ruinerat lands, konkreta förhållanden kommer att förstå detta.

Våra "socialister", som påstår att vi i vårt land är inne i den borgerliga revolutionens period, anklagar oss ständigt för att ha infört konsumentkommunism. Några tillägger att det är kommunism för soldater och inbillar sig stå över detta, inbillar sig ha höjt sig över denna "låga" form av kommunism. De är helt sonika personer som leker med ord. De har sett böcker, lärt sig böcker utantill, upprepat vad som står i böckerna men inte begripit ett dugg. Det finns sådana lärda och till och med höglärda personer. De har läst i böcker, att socialism representerar produktionens högsta utveckling. Kautsky gör inte heller nu något annat än upprepar detta. Häromdagen såg jag en tysk tidning, som händelsevis kommit hit, och i den läste jag om den senaste rådkongressen i Tyskland. Kautsky var referent och i sin rapport framhöll han – inte han personligen utan hans hustru, eftersom han var sjuk läste hon upp

hans rapport – att socialism är produktionens högsta utveckling och att varken kapitalism eller socialism kan tänkas utan produktion och att de tyska arbetarna inte förstår detta.

Arma tyska arbetare! De kämpar mot Scheidemann och Noske, kämpar mot bödlarna, söker störta Scheidemanns och Noskes makt, bödlarna som fortfarande anser sig vara socialister, och de tror att inbördeskrig pågår. Liebknecht är mördad, Rosa Luxemburg är mördad. Alla ryska borgare säger – och detta trycktes i en tidning i Jekaterinodar – att ”just så måste man förfara med våra bolsjeviker!”. Just så stod det i tidningen. De som förstår vad som pågår vet mycket väl, att hela den internationella bourgeoisin anser detta. Vi måste försvara oss. Scheidemann och Noske för inbördeskrig mot proletariatet. Krig är krig. De tyska arbetarna tror, att de är i inbördeskrig och att alla övriga frågor är av underordnad betydelse. Man måste främst skaffa mat åt arbetarna. Kautsky anser att detta är kommunism för soldater eller konsumenter. Produktionen måste utvecklas! ...

Så visa ni är, mina herrar! Men hur kan ni då utveckla produktionen i ett land som är utplundrat och ruinerat av imperialisterna och som saknar kol, råvaror och redskap? ”Utveckling av produktionen”! Men hos oss förekommer inte ett enda sammanträde med folkskommisariernas råd eller försvarsrådet, där vi inte fördelat de sista miljonerna pud kol och olja, upplevt den plågsamma situation där, när varje kommissarie griper efter de sista resterna och ingen ens då har tillräckligt, och vi måste avgöra vilken fabrik som skall stängas och var det skall göras, på vilken plats arbetarna skall ställas utan arbete – en plågsam fråga, men det måste göras, eftersom det inte finns något kol. Kolet finns i Donetsbäckenet, kolet har förstörts av den tyska invasionen. Detta är en typisk företeelse. Ta Belgien eller Polen, överallt sker det samma som en följd av det imperialistiska kriget. Det betyder, att arbetslöshet och svält är förestående under många år, ty det finns gruvor som då de vattenfyllets inte kan återställas på många år. Och så säger man till oss: ”Socialism innebär ökad produktivitet.” Ni har läst böcker, mina goda herrar, ni har skrivit böcker, men ni har inte förstått något av dem. (*Applåder*)

Om vi vore ett kapitalistiskt samhälle, som i fredstid på fredligt vis övergick till socialism, så skulle vi inte stå inför någon mer brådskande uppgift än att höja produktiviteten. Men det lilla ordet ”om” gör hela skillnaden. *Om* bara socialism hade kommit till världen så fredligt, på sätt som herrar kapitalister inte önskat tillåta den att komma till världen. Men det fanns en liten hake. Även om det inte hade förekommit något krig, skulle herrar kapitalister likväl ha gjort allt för att hindra en sådan fredlig utveckling. Stora revolutioner har även då de börjat fredligt, såsom den stora franska revolutionen, slutat med rasande krig, som inlemts av den kontra-revolutionära bourgeoisin. Det kan inte förhålla sig på annat vis, ifall denna fråga betraktas ur klasskampens synvinkel och inte utifrån det småborgerliga frasmakeriet om frihet, jämlikhet, arbetsdemokrati och majoritetsvilja, utifrån det småborgerliga, stupida frasmakeri, som mensjevikerna, socialistrevolutionärerna och alla dessa ”demokrater” trakterar oss med. Det kan inte finnas någon fredlig utveckling till socialism. Under den nuvarande perioden, efter det imperialistiska kriget, är det löjligt att tala om att utvecklingen skall förlöpa fredligt, särskilt i ett ruinerat land. Ta Frankrike. Frankrike är en av segrarna, men spannmålsproduktionen har där sjunkit till hälften. I Storbritannien säger man, att ”vi är nu tiggare” – jag har läst detta i engelska borgerliga tidningar. Och kommunisterna i ett ruinerat land förebrås för att produktionen står stilla! Den som säger det är antingen en komplett idiot, även om han tre gånger kallar sig ledare för Berninternationalen, eller en förrädare mot arbetarna.

Den främsta uppgiften i ett ruinerat land är att rädda det arbetande folket. Hela mänsklighetens främsta produktivkraft är arbetarna, det arbetande folket. Om de överlever, skall vi rädda och återuppbygga allt.

Vi kommer att uthärda många år av elände, av återgång till barbari. Det imperialistiska kriget har kastat oss tillbaka till barbari men om vi räddar det arbetande folket, räddar mänsklig-hetens främsta produktivkraft – arbetarna – så kommer vi att återta allt, men om vi inte förmår rädda dem, så går vi under. De som i detta ögonblick skriker om konsument- och soldat-kommunism, ser ner på andra med förakt och inbillar sig att de är överlägsna kommunisterna, bolsjevikerna, de förstår – jag upprepar det – absolut ingenting av politisk ekonomi, de klamrar sig fast vid citat ur böcker som en lärd, vilken har liksom ett fack med citat i huvudet, vilka han plockar fram när det passar sig; men om det uppstår en ny situation, som inte skildrats i någon bok, blir han förvirrad och plockar fram fel citat ur facket.

För närvarande, då landet är ruinerat, är det vår viktigaste huvuduppgift att försvara arbetarnas liv, att rädda arbetarna, men arbetarna går under därför att fabriken står stilla och fabriken står stilla därför att det inte finns något bränsle och därför att vår produktion är alltigenom konstlad, industrin är isolerad från råvarukällorna. Det är likadant i hela världen. Råvaror för de ryska bomullsfabrikerna måste transporteras från Egypten och Amerika, åtminstone från Turkestan, men hur skall det gå till när kontrarevolutionära band och brittiska trupper erövrat Asjchabad och Krasnovodsk, hur skall det kunna ske från Egypten och Amerika, när transporter inte äger rum på järnvägarna, när järnvägarna är förstörda, när trafiken ligger nere, därför att det inte finns något kol.

Man måste rädda arbetarna, även om de inte har något arbete att utföra. Om vi håller dem vid liv under de närmaste åren, kommer vi att rädda landet, samhället och socialismen. Om vi inte gör det kommer vi att glida tillbaka till löneslaveri. Så står frågan om socialismen, som inte uppstår genom fantasi hos en fredlig dumbom, som kallar sig socialdemokrat, utan genom faktisk verklighet, genom rasande, desperat hård klasskamp. Detta är ett faktum. Allt måste offras för att rädda arbetarnas liv. När man kommer till oss och säger, att ”vi är för arbetsdemokratins jämlikhet, medan ni kommunister inte ens tillåter jämlikhet mellan arbetare och bönder”, så svarar vi i ljuset av detta: arbetarna och bönderna är lika som arbetande människor, men den mätte spannmålsspekulanten är inte likställd med den hungrige arbetaren. Detta är det enda skälet till att det står inskrivet i vår författning, att arbetarna och bönderna är olika.

Säger ni, att de måste vara lika? Låt oss överväga och räkna efter. Ta 60 bönder och 10 arbetare. De 60 bönderna har överskott av spannmål. De går klädda i trasor, men de har spannmål. Ta de 10 arbetarna. Efter det imperialistiska kriget är de klädda i trasor, de är utmattade, de har inget bröd, inget bränsle och inga råvaror. Fabriken står stilla. Anser ni att de är lika? Har de 60 bönderna rätt att bestämma medan den 10 arbetarna skall foga sig? Den stora principen om jämlikhet, arbetsdemokratins enhet och avgörande genom majoriteten!

Så säger man till oss. Vi svarar: ”Ni är pajasar, ty ni pratar sönder och döljer frågan om svälten med vackra ord.”

Vi frågar er: Är de hungriga arbetarna i ett ruinerat land, där fabriken står stilla, skyldiga att foga sig i ett beslut av bondemajoriteten, ifall bönderna vägrar lämna ut spannmålsöverskotten? Har de rätt att ta dessa spannmålsöverskott, om så med våld ifall det är nödvändigt, ifall det inte går på annat vis? Svara rakt på sak! Men när det rör sig om sakens springande punkt, börjar de vrida och sno sig.

Industrin är ruinerad i alla länder och kommer att vara så i flera år, därför att det är lätt att sätta eld på fabriker och sätta gruvor under vatten, därför att det är lätt att spränga järnvägs-vagnar och skada lokomotiv – det kan varje dumbom mycket väl göra även om han kallar sig tysk eller fransk officer, särskilt om han har goda spränginstrument, goda skjutvapen osv, men det är mycket svårt att bygga upp igen, det tar år.

Bönderna utgör en särskild klass: som arbetande människor är de fiender till kapitalistisk utsugning, men samtidigt är de egendomsägare. Bonden har i sekler uppfostrats till att spannmålen är hans och att han har frihet att sälja den. Detta är min rätt, tror bonden, ty detta är en frukt av mitt arbete, min svett och mitt blod. Det går inte att snabbt göra om hans mentalitet, det kan endast göras genom lång och svår kamp. Den som inbillar sig att socialism kan nås genom att en övertygar en annan och denne i sin tur en tredje, den är i bästa fall ett barn eller en politisk hycklare; och naturligtvis tillhör majoriteten av dem som uppträder på den politiska scenen den senare kategorin.

Frågan står alltså på det sättet, att bönderna är vana vid fri spannmålshandel. När vi hade avskaffat de kapitalistiska institutionerna visade det sig, att det fortfarande fanns en makt som höll kapitalismen uppe, nämligen vanans makt. Ju mer bestämt vi avskaffade alla institutioner, som stödde kapitalismen, desto klarare framträdde en annan makt, som stödde kapitalismen, nämligen vanans makt. Under gynnsamma omständigheter kan en institution krossas med en gång, men detsamma kan aldrig ske med en vana, oavsett hur gynnsamma omständigheterna än är. Fastän vi hade gett all jord åt bönderna, befriat dem från godsägarnas jordinnehav, avskaffat allt som band dem, så anser de sig fortfarande "fria" att fritt sälja spannmål och betraktar det som ofrihet att obligatoriskt leverera spannmålsöverskott till fasta priser. Vad är detta och vad menas med "leverera", frågar bonden upprört, särskilt som vår spannmålsapparat fortfarande är dålig och den är dålig därför att alla borgerliga intellektuella fortfarande står på Sucharevkas sida. Det är klart, att denna apparat måste stödja sig på människor, som håller på att lära sig och i bästa fall, om de är medvetna och hängivna saken, kommer att lära sig det på några år, och till dess kommer apparaten att vara dålig och ibland kommer alla slags skojare, som kallar sig kommunister, att haka sig fast vid den. Denna risk löper varje styrande parti, varje segerrikt proletariet, ty det går inte att bryta bourgeoisins motstånd eller att upprätta en modern apparat med en gång. Vi vet utmärkt väl, att folkkommissariatet för livsmedelsärenden fortfarande har en dålig apparat. Nyligen företogs en vetenskaplig statistisk undersökning av arbetarnas livsmedelsförhållanden i de icke jordbrukande guvernementen. Det visade sig, att de fick hälften av alla livsmedel från kommissariatet för livsmedelsärenden och andra hälften från spekulanter: för den första hälften betalar de en tiondel av alla sina utgifter för livsmedel och för den andra nio tiondelar.

Den hälft av livsmedlen som insamlats och levererats av kommissariatet för livsmedelsärenden är naturligtvis dåligt insamlad, men den har insamlats på socialistiskt och inte på kapitalistiskt vis. Den har insamlats genom seger över spekulanterna, inte genom kompromiss med dem; den har insamlats under det att alla övriga intressen på jorden offrats, inklusive den formella "jämlighetens" intressen, den jämlikhet som herrar mensjeviker, socialistrevolutionärer & Co stoltserar med, för de svältande arbetarnas intressen. Behåll ni er "jämlighet", mina herrar, men vi skall behålla de svältande arbetarna som vi räddat undan hunger. Hur mycket mensjevikerna än må förebrå oss för att kränka "jämlikheten", är det ett faktum att vi har löst halva livsmedelsproblemet trots exempellösa och otroliga svårigheter. Och vi säger att om sextio bönder har spannmålsöverskott, medan tio arbetare svälter, så kan man inte tala om "jämlighet" i allmänhet och inte om "de arbetande människornas jämlikhet" utan måste tala om de sextio böndernas obetingade plikt att foga sig i de 10 arbetarnas beslut och ge dem spannmålsöverskotten åtminstone som lån.

Hela den politiska ekonomin lär oss, om någon lärt sig något av den, hela revolutionshistorien och hela den politiska utvecklingens historia under 1800-talet lär oss, att bönderna följer antingen arbetarna eller borgarna. De kan inte göra något annat. Detta kan naturligtvis förefalla kränkande för en del demokrater, som kan tro att jag förtalar bönderna av marxistisk illvilja. Bönderna bildar majoriteten, de är arbetande – och kan likväl inte få gå sin egen väg! Varför?

Om ni inte känner till orsaken, så skulle jag vilja säga till sådana medborgare, att de skall läsa elementa i Marx' politiska ekonomi i Kautskys framställning och tänka över varje stor revolutions utveckling under 1700- och 1800-talet och varje lands politiska historia under 1800-talet. Ni får då lära er orsaken. Det kapitalistiska samhällets ekonomi är sådan, att endast kapitalet eller proletariatet som störtat det kan vara den härskande kraften.

Några andra krafter finns inte i detta samhälles ekonomi.

Bonden är till hälften arbetande människa och till hälften spekulant. Bonden är arbetande därför att han tjänar sitt bröd i sitt anletes svett, han utsugs av godsägare, kapitalister och köpmän. Bonden är spekulant därför att han säljer spannmål, en nödvändighetsvara, en vara som är så dyr att man får ge upp allt man äger för den, ifall det råder brist på den. Hunger är en plåga; för bröd ger man ut tusen rubel, vilken summa som helst, allt man äger.

Bonden är inte skyldig till detta, men hans ekonomiska ställning är sådan att han lever i en varuhushållning, har gjort det i tiotals och hundratals år och är van att byta spannmål mot pengar. Det går inte att ändra en vana eller avskaffa pengarna i en handvändning. För att avskaffa dem måste man organisera fördelning av produkter för hundratals miljoner människor och det tar många år. Så länge varuhushållningen finns kvar, så länge det finns svältande arbetare sida vid sida med välfödda bönder som gömmer undan sina spannmålsöverskott, så länge kommer det därför att existera en viss motsättning mellan arbetarnas och böndernas intressen. Och den som söker använda fraser om "frihet", "jämlighet" och "arbetsdemokrati" för att avlägsna denna reella motsättning, som skapats av livet självt, är i bästa fall en totalt tom frasmakare och i värsta fall en hycklande försvarare av kapitalismen. Om kapitalismen besegrar revolutionen, så kommer den att göra det genom att utnyttja böndernas okunnighet, genom att muta dem och lura dem med löftet om att den fria handeln skall återkomma. Mensjevikerna och socialistrevolutionärerna står faktiskt på kapitalismens sida mot socialismen.

Koltjaks, Denikins och alla ryska vitgardisters ekonomiska program är frihet att driva handel. De förstår detta och det är inte deras fel, att medborgare Sjer inte begriper detta. Livets ekonomiska fakta ändras inte av att ett visst parti inte begriper dem. Fri handel är bourgeoisins paroll. Man söker bedra bonden genom att säga: "Vore det inte bättre att leva som på den gamla goda tiden? Vore det inte bättre att leva fritt, att ha frihet att sälja frukterna av jordbruksarbetet? Finns det något rättvisare?" Så säger de medvetna koltjakanhängarna och de har rätt med tanke på kapitalets intressen. För att återupprätta kapitalets makt i Ryssland är det nödvändigt att stödja sig på traditioner, på bondens fördomar mot hans sunda förnuft, på den gamla vanan att driva fri handel, och är det nödvändigt att bryta arbetarnas motstånd med våld. Någon annan utväg finns inte. Koltjakmännen har rätt med tanke på kapitalet, de är helt konsekventa i sitt ekonomiska och politiska program, de förstår vad som är början och vad som är slut, de förstår att det finns ett samband mellan fri handel för bönderna och nedskjutning av arbetare. Detta samband finns, även om medborgare Sjer inte förstår det. Fri handel med spannmål är koltjakmännens ekonomiska program, arkebusering av tiotusentals arbetare (som i Finland) är det nödvändiga medlet för att genomföra detta program, därför att arbetarna inte kommer att ge upp sina vinningar frivilligt. Detta samband är oupplösligt, fastän mensjevikerna och "socialistrevolutionärerna" som inte begriper ett dugg av ekonomisk vetenskap och politik, som på grund av sin kälkborgerliga ängslan har glömt socialismens grundvalar, söker få oss att glömma detta samband med fraser om "jämlighet", om "frihet", med tjut om att vi kränker principen om jämlighet inom "arbetsdemokratin" och om att vår författning är "orättvis".

En arbetarröst är detsamma som flera bonderöster. Är det orättvist?

Nej, det är rättvist under den period, då kapitalet måste störtas. Jag vet varifrån ni hämtar era rättvisebegrepp. De kommer från gårdagens kapitalistiska epok. Varuägaren, hans jämlighet och hans frihet – det är era rättvisebegrepp. Detta är småborgerliga rester av småborgerliga

fördomar – och just det är er rättvisa, er jämlikhet, er arbetsdemokrati. Men för oss är rättvisa underordnad intressena av att störta kapitalet. Och kapitalet kan endast störas genom proletariats förenade ansträngningar.

Kan tiotals miljoner bönder genast och fast förenas mot kapitalet, mot den fria handeln? På grund av ekonomiska förhållanden kan detta inte göras, även om bönderna vore helt fria och mycket mer kultiverade. Detta kan inte göras därför att det kräver andra ekonomiska förhållanden och många års förberedelser. Och vem skall göra dessa förberedelser? Antingen proletariatet eller bourgeoisin.

På grund av sin ekonomiska ställning i det borgerliga samhället måste bönderna ofrånkomligen följa antingen arbetarna eller bourgeoisin. *Någon medelväg finns inte*. De kan vackla, bli förvirrade, klandra, skälla, de kan förbanna proletariatets ”omedgörliga” representanter, bourgeoisins ”omedgörliga” representanter och säga att de är i minoritet. Man kan fördöma dem, prata högljudda fraser om majoritet, om vår arbetsdemokratis breda och allmänna natur, om ren demokrati. Man kan rada upp hur många ord som helst, men det blir bara ord varmed man söker dölja det faktum, att om inte bönderna följer proletariatet så följer de bourgeoisin. Det finns inte och kan inte finnas någon medelväg. Och de personer, som i denna den svåraste övergångsperioden i historien, då arbetarna svälter och deras industri står stilla, *inte hjälper arbetarna* att få bröd till ett rättvist pris, *inte* till ett ”fritt”, inte till ett kapitalistiskt pris, inte till ett krämarpris – dessa personer genomför koltjakmännens program, oavsett hur mycket de än må förneka detta för sig själva och oavsett hur uppriktigt övertygade de än må vara om att de medvetet genomför sitt eget program.

V

Jag skall nu uppehålla mig vid den sista fråga jag angett, frågan om revolutionens seger och nederlag. Kautsky, som jag nämnde för er som den gamla, ruttna socialismens huvudrepresentant, har inte förstått den proletära diktaturens uppgifter. Han invänder mot oss att endast ett majoritetsbeslut skulle kunna säkerställa en fredlig utgång. Ett beslut av en diktatur är ett beslut med militära medel. Om ni inte vinner med militära medel, blir ni följaktligen besegrade och förintade, eftersom inga fångar tas i ett inbördeskrig, det är ett utrotningskrig. På det sättet har den skrämde Kautsky försökt ”skrämma” oss.

”Alldeles riktigt. Det är ett faktum. Vi bekräftar att denna iakttagelse är riktig och det finns inget att tillägga. Ett inbördeskrig är allvarigare och grymmare än något annat krig. Så har det alltid varit i historien, ända sedan inbördeskrigen i det gamla Rom; krig mellan nationer har alltid slutat med uppgörelser mellan de besittande klasserna och endast i ett inbördeskrig inriktar den förtryckta klassen sina ansträngningar på att helt förinta den förtryckande klassen, på att avskaffa de ekonomiska existensvillkoren för denna klass.

Jag frågar er: vad är de ”revolutionärer” värda som försöker skrämma dem som inlett en revolution med att den kan lida nederlag? Det har aldrig funnits, det finns inte, kommer inte att finnas och kan inte finnas en revolution, som inte löper risken att lida nederlag. En revolution är en förbittrad kamp mellan klasser, en kamp av allra grymmaste slag. Klasskampen är oundviklig. Antingen måste man avstå från revolution överhuvudtaget eller också måste man acceptera att kampen mot de besittande klasserna blir mer förbittrad än alla andra revolutioner. I detta avseende har det aldrig förekommit olika åsikter bland någorlunda medvetna socialister. För ett år sedan, då jag analyserade hela renegatbakgrunden till dessa Kautskys skrivelser, skrev jag: även om imperialisterna – detta var i september ifjol – i morgon krossade sovjetmakten, så skulle vi inte för ett ögonblick ångra att vi hade tagit makten. Och ingen enda medveten arbetare, som representerar de arbetande massornas intressen, ångrar detta, tvivlar på att vår revolution trots allt hade segrat, ty revolutionen segrar om den för den progressiva klassen framåt, vilken tillfogar utsugningens kännbara slag.

Under sådana omständigheter segrar revolutionerna även när de lider nederlag. Detta kan förefalla vara en lek med ord, men låt oss ta ett konkret exempel ur historien för att visa att det är ett faktum.

Ta den stora franska revolutionen. Det är ingen tillfällighet att den kallas den stora. Den gjorde så mycket för sin klass, för den klass den tjänade, för bourgeoisin, att hela 1800-talet, det sekel som gav hela mänskligheten civilisation och kultur, gick i den franska revolutionens tecken. Under detta sekel har man överallt i världen endast fortsatt, delvis genomfört och slutfört det som skapades av de stora franska borgerliga revolutionärerna, vilka tjänade bourgeoisins intressen, fastän de inte förstod detta och skymde undan detta med orden om frihet, jämlikhet och broderskap.

På ett och ett halvt år har vår revolution gjort ojämförligt mycket mer för vår klass, för den klass vi tjänar, för proletariatet, än vad de stora franska revolutionärerna uträttade.

De höll sig kvar i sitt land i två år och gick sedan under på grund av slagen från den förenade europeiska reaktionen, gick under på grund av slagen från hela världens förenade horder, som krossade de franska revolutionärerna, återinsatte den legitime, laglige monarken i Frankrike, dåtidens Romanov, återinsatte godsägarna och ströp all revolutionär rörelse i Frankrike för många decennier. Och likväl segrade den stora franska revolutionen.

Var och en som betraktar historien medvetet kommer att säga, att även om den franska revolutionen slogs ner, så segrade den i alla fall, emedan den för hela världen reste sådana grundpelare för den borgerliga demokratin, den borgerliga friheten, som inte längre kunde undanröjas.

På ett och ett halvt år har vår revolution gjort ojämförligt mycket mer för proletariatet, för den klass vi tjänar, för det mål vi arbetar för, för störtandet av kapitalets valde, än vad den franska revolutionen gjorde för sin klass. Och det är därför som vi säger, att även om vi tar det sämsta fallet som hypotetiskt möjligt, även om någon lyckans Koltjak i morgon skulle utrota bolsjevikerna till sista man, så skulle revolutionen fortfarande vara oöverbärlig. Och vad vi säger bevisas av att den nya statsorganisation denna revolution fört fram redan vunnit en moralisk seger inom hela världens arbetarklass och redan nu åtnjuter dess stöd. När de stora franska borgerliga revolutionärerna gick under i kampen var de isolerade, de hade inget stöd i andra länder. Alla europeiska länder drog i fält mot dem, framför allt det avancerade England. Idag, efter endast ett och ett halvt års bolsjevikiskt styre, har vår revolution åstadkommit att den nya statsorganisation den skapat, sovjetorganisationen, blivit förståelig, känd och populär bland världens arbetare, att den blivit deras egen stat.

Jag har sökt bevisa för er, att proletariatets diktatur är ofrånkomlig, oeftergivlig och absolut nödvändig för att man skall komma ur kapitalismen. Diktatur innebär inte bara våld, även om den är omöjlig utan våld, den innebär även en högre arbetsorganisation än den föregående. Det var därför jag i min korta hälsning i början av kongressen underströk den grundläggande, elementära och utomordentligt enkla uppgiften att *organisera*, och det är därför jag så bestämt avvisar alla intellektuella påfund, alla ”proletära kulturer”.² Mot dessa påfund ställer jag upp

² Lenin åsyftar de för marxismen främmande åsikter som under namnet ”proletär kultur” hade inplanterats av kultur- och upplysningsorganisationen *Proletkult*. Proletkultanhängarna förnekade de facto betydelsen av kulturarvet från det förflutna, försökte avskärma sig från det breda kultur- och upplysningsarbetets uppgifter och lösryckt från verkligheten ”laboratorievägen” skapa en särskild ”proletär kultur” Boganov, Proletkults främste ideolog, erkände i ord marxismen men förkunnade i handling en subjektiv-idealisk, machistisk filosofi. Proletkult var ingen homogen organisation. Förutom borgerliga intellektuella, som behärskade många av Proletkults organisationer, ingick dem även arbetarungdomar, som uppriktigt eftersträvade att hjälpa sovjetstaten i det kulturella uppbyggnadsarbetet. Sin största utveckling fick proletkultorganisationerna 1919. I början på 20-talet gick de tillbaka, och 1932 upphörde de att existera.

organisationens ABC. Fördela spannmål och kol på så vis att man vinnlägger sig om varje pud – det är den proletära disciplinens uppgift. Proletär disciplin är inte disciplin upprätthållen med käppen såsom under feodalherrarna eller genom svält såsom under kapitalisterna, utan en kamratlig disciplin, arbetarsammanslutningarnas disciplin. Lös denna elementära, ytterligt enkla organisationsuppgift och vi kommer att segra. Ty då kommer vi att helhjärtat följas av bönderna, vilka vacklar mellan arbetarna och kapitalisterna, vilka inte kan bestämma sig för att följa personer de fortfarande är misstänksamma mot men som de inte kan förneka är personer som genomför en rättvisare arbetsordning, där det inte blir någon utsugning, där ”fri” handel med spannmål kommer att bli ett brott mot staten, vilka inte kan besluta sig för om de skall följa dessa människor eller dem som enligt gamla goda tider lovar fri handel med spannmål, vilken sägs innebära arbetets frihet. När bönderna ser, att proletariatet bygger upp sin egen statsmakt på så sätt att ordning upprätthålls – och bönderna fordrar ordning, de vill ha den och det har de rätt i, även om mycket förvirrat, mycket reaktionärt och många fördomar är förknippade med denna bondesträvan efter ordning – så kommer bönderna sist och slutligen, efter stor vacklan, att följa arbetarna. Bönderna kan inte enkelt, lätt och i en handvändning gå över från det gamla samhället till det nya. De vet, att det gamla samhället gav dem ”ordning” till priset av att det arbetande folket ruinerades och gjordes till slavar. Bönderna är inte säkra på att proletariatet kan ge dem ordning. Mer kan inte förväntas av dessa förtryckta, okunniga och splittrade bönder. De tror inte på ord och program. Och det gör de rätt i, ty annars skulle det inte finnas någon utväg ur bedrägerierna. Bonden tror endast på gärningar, på praktiska erfarenheter. Bevisa för honom att ni – det förenade proletariatet, den proletära statsmakten, den proletära diktaturen – förmår att fördela spannmål och kol på så vis att varje pud spannmål och varje pud kol räddas, förmår att åstadkomma att varje pud spannmål och varje pud kol som är överskott inte går till spekulantförsäljning, inte tjänar hjältarna på Sucharevka, utan i stället tjänar en rättvis fördelning, de svältande arbetarnas försörjning även när de är arbetslösa och när fabrikerna och verkstäderna står stilla. Bevisa detta. Detta är den proletära kulturens, den proletära organisationens huvuduppgift. Våld kan användas utan att ha ekonomiska rötter, men då är det dömt till undergång av historien. Men våld kan användas med den avancerade klassens stöd, med stöd av det socialistiska systemets, den socialistiska ordningens och organisationens högre principer. *I så fall kan det tillfälligt misslyckas men det är oövervinnligt.*

Om den proletära organisationen visar bönderna, att den skapar en regelrätt ordning, fördelar arbete och bröd riktigt och garanterar omsorg om varje pud spannmål och kol, att vi som arbetare kan genomföra detta genom vår kamratliga, fackliga disciplin, att vi använder våld i vår kamp enbart för att försvara arbetets intressen, att vi inte tar spannmål från arbetande människor utan endast från spekulanter och att vi önskar nå en överenskommelse med medelbönderna, de arbetande bönderna, att vi är redo att förse dem med allt vi för närvarande kan – när bonden ser detta, så kommer hans förbund med arbetarklassen, hans förbund med proletariatet att bli oförstörbart. Och det är detta vi syftar till.

Jag har emellertid avvikit en smula från mitt ämne och måste återvända till det. Ordet ”bolsjevik” och ordet ”sovjet” har nu i alla länder upphört att vara underliga uttryck, vilket de var för inte länge sedan liksom ordet ”boxare”, som vi upprepade utan att förstå det. Ordet ”bolsjevik” och ordet ”sovjet” upprepas nu på världens alla språk. De medvetna arbetarna ser hur bourgeoisin i alla länder dagligen överöser sovjetmakten med förtal i sina tidningars miljontals exemplar, och de lär sig av dessa smädelser. Nyligen läste jag några amerikanska tidningar. Jag läste ett tal av en amerikansk präst, som sade att bolsjevikerna var omoraliska, att de nationaliserat kvinnorna, att de var rövare och plundrare. Och jag har läst ett svar från amerikanska socialister: de sprider för fem cent konstitutionen för Sovjetrepubliken Ryssland, denna ”diktatur”, som inte garanterar ”arbetsdemokratins jämlikhet”. De svarar genom att

citera en paragraf i denna författning, sammanställd av dessa "usurpatorer", "rövare" och "våldsverkare" som kränker arbetsdemokratins enhet. A propos det, så skrev New Yorks största kapitalistiska tidning med stora bokstäver en hälsning till Bresjkovskaja då hon anlände: "Välkommen, babuška!" De amerikanska socialisterna tryckte av detta och skrev: "Hon är för politisk demokrati – förvånar det er amerikanska arbetare att kapitalisterna lovprisar henne?" Hon är för politisk demokrati. Varför skall de prisa henne? Därför att hon är emot sovjetförfattningen. "Men här kan ni läsa", skriver de amerikanska socialisterna, "en paragraf ur dessa rövares författning." De citerar alltid en och samma paragraf, vari det heter, att den som utsuger andras arbete inte har rätt att välja eller bli vald. Denna paragraf i vår författning är känd över hela världen. Och det är just därför att sovjetmakten öppet säger, att allt måste underordnas proletariats diktatur, att den är en ny typ av statsorganisation, det är just därför som den har vunnit sympati bland arbetarna i hela världen. Denna nya statsorganisation kommer till världen med största svårighet, därför att det är långt svårare, en miljon gånger svårare att övervinna vår des-organisatoriska, småborgerliga slapphet än att undertrycka despotiska godsägare eller despotiska kapitalister men det är också en miljon gånger mer fruktbringande för att skapa en ny, från utsugning fri organisation. När den proletära organisationen löser denna uppgift, kommer socialismen att segra definitivt. Och åt detta måste ni ägna hela er verksamhet både inom skolorna och vuxenutbildning. Trots de ovanligt svåra förhållandena, trots att den första socialistiska omvälvningen i världen försiggår i ett land med så låg kulturnivå, trots detta har sovjetmakten redan vunnit erkännande av arbetare i andra länder. Orden "proletariats diktatur" är av latinskt ursprung och en arbetande människa, som hörde dem för första gången, förstod inte vad det är för något, förstod inte hur det genomfördes i praktiken. Nu har dessa ord överförts från latin till folkens moderna språk, nu har vi visat att proletariats diktatur är sovjetmakt, den makt där arbetarna organiserar sig själva och säger: "Vår organisation står över allt annat; ingen som inte arbetar, ingen enda utsugare har rätt att delta i denna organisation. Denna organisation är helt inriktad på ett enda mål och det är att störta kapitalismen. Inga falska paroller, inga fetischer som 'frihet' och 'jämlighet' kommer att bedra oss. Vi erkänner inte frihet, inte jämlighet, inte arbetsdemokrati, om de strider mot intressena att frigöra arbetet från kapitalets förtryck." Detta har vi infört i sovjetförfattningen och för det har vi redan vunnit sympatier hos all världens arbetare. De vet, att oavsett under vilka mödor den nya ordningen kommer till världen, oavsett vilka svåra prövningar och rentav nederlag som må falla på de enskilda sovjetrepublikernas lott, så finns det ingen kraft i världen som kan tvinga mänskligheten att vända tillbaka. (*Livliga applåder*)

Publicerat i broschyren N Lenin, *Två tal på Första allryska kongressen om vuxenutbildning (6-19 maj 1919)*, Moskva 1919

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 38, s 487-526

Lästips

Ovanstående tal hölls 19 maj 1919. Det andra talet var ett hälsningsanförande (6 maj). Det finns på engelska på Marxists Internet Archive: [Speech Of Greeting](#).

Se även: [Förord till utgåvan av talet om hur folket bedras med paroller om frihet och jämlighet](#)